

Inderøy kommune
– best i lag

Sakshaug barnehage

ÅRSPLAN

PROGRESJONSPLAN
OG KALENDER

2022 - 2023

Årfallv. 34, 7670 INDERØY

Tlf: 95942129

«Æ sætt spor». Jeg går veien sammen med deg. Og vi setter spor. I motbakker og medstrøms går vi sammen. Når sola skinner og når vinden hylar står vi sammen. Når du vil stå alene heier jeg på deg. Når du faller tar jeg deg imot. Jeg setter spor. Vi setter spor. Og i våre spor gror gleden. I våre spor gror mening. I våre spor er det vekst. (Line Merete Eide)

Barnehagens formål/ Årsplanen sin funksjon:

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Barnehagen utarbeider en årsplan som gjelder fra august 2022 til juli 2023. Årsplanen vil gi ansatte og foreldre en innsikt i viktige arbeidsoppgaver. Årsplanen er ett arbeidsredskap for oss som jobber i barnehagen og en informasjon til foreldrene og andre interessenter hvordan vi jobber, verdier og holdninger vi legger vekt på og hvilket fokus vi skal ha. Denne finnes på [hjemmesiden \(nytt navn?\)](#) til Inderøy kommune under Sakshaug barnehage. De som ønsker det, kan be om å få den i papirformat.

Barnehagen utarbeider i tillegg mer detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan, fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg (SU).

Velkommen til Sakshaug barnehage 😊

Sakshaug barnehage eies og drives av Inderøy kommune. Barnehagen ble bygget i 2006 og den ligger sentrumsnært med ett stort uteområde og flotte turmål til både sjø og skog. Vi har 5 (4?) avdelinger: Berget, Stranda for 3-5 åringer, Holmen for 2 åringer og Kongla for 1 åringene. Skjæret brukes av alle avdelinger. Dette kan variere noe fra år til år i forhold til antall søkere og alderssammensetning.

I år er det pr. d.d. 66 barn i barnehagen og vi er 22 ansatte + vikarer. Vi har noen vikarer som har jobbet hos oss i flere år, mens noen vikarer er over kortere perioder. Vi er 10 fagarbeidere, 1 språkassistent, 5 pedagogiske ledere, 2 barnehagelærere, 1 spesialpedagog, 2 lærlinger og en styrer. En av lærlingene har permisjon fram til januar 2023. I perioder har vi elever fra videregående skoler, studenter fra barnehagelærer utdanningen ved Nord Universitet og elver på språkpraksis.

Barnehagens ordinære åpningstid er mellom kl. 6.45 – 16.30. Ved behov har vi åpent til kl. 17.00.

Oversikt over ansatte – barnehageåret 2022/2023

Kongla: tlf.nr 46888319

Line Merete Eide	Pedagogisk leder
Nina Merethe Bakkan	Barne- og ungdomsarbeider
Heidi Andersen	Barne- og ungdomsarbeider
Ingvild Farbu	Barne- og ungdomsarbeider

Holmen: tlf.nr 46888348

Lise Beate Urvold	Pedagogisk leder
Ingrid Kvåle	Pedagogisk leder
Hilde Brith Johnsen	Barne- og ungdomsarbeider
Mette Falmår	Barne- og ungdomsarbeider
Mashair Mahmoud	Språkassistent
Christina Ulvin Rostad	Lærling

Inderøy kommune

– best i lag

Berget: tlf.nr 46887874

Susann Skjelstad Busch	Pedagogisk leder
Tove Nervik	Barne- og ungdomsarbeider
Anders Rønning	Barne- og ungdomsarbeider
Brenda Sotomayor	Barnehagelærer

Stranda: tlf.nr 46887082

Ida Sakshaug Kjeldaas	Pedagogisk leder
Hanna Fjerdings	Barnehagelærer
Monja Stubmo	Barne- og ungdomsarbeider
Guri Lingen Jacobsen	Barne- og ungdomsarbeider
Fatin Babiker Yousef	Lærling (permisjon til januar)

Annet Personell:

Anne Brit Jegtvolden	Styrer – tlf.nr 95942129
Eline Smith Sørhøi (Siri Møller vikar da Eline er i svangerskapspermisjon fram til mars)	Spesialpedagog
Adelina Løe (Ali vikar)	Renholder
Kjell Annar Vang	Vaktmester

Vikarer vi bruker pr. oktober 2022: Stig Fossum, Dawla Mohamed, Tone Ahrens Bergersen og Henriette Skogset)

Danning gjennom omsorg, lek og læring:

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske felleskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp». (Rammeplanen 2017).

Danning i Sakshaug barnehage:

- Danning handler om hvordan barnet utvikler seg og ser seg selv som en del av barnegruppa og barnehagen. Barnet blir kjent med seg selv som menneske og opplever seg som en viktig del av barnehagens samfunn.
- Gi barna meningsfulle opplevelser.
- Alle deltar i felleskapet, alle sin mening er viktig.
- Reflektere sammen med barna, utforske.
- Synliggjøre og fremheve mangfoldet vi har i barnehagen.

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.» (Rammeplanen 2017).

Omsorg i Sakshaug barnehage:

- Omsorgsfulle handlinger
- Omsorgsfulle blikk
- Være vennlig og trøste når det trengs
- Personal som følger med og er til stede
- Rutiner som tar vare på de grunnleggende behovene for søvn, mat og hvile

Lek i Sakshaug barnehage:

- Lek initiert av barn
- Lek initiert av personalet
- Personal som elsker å leke og tør la barna styre leken.
- Spennende rom ute og inne som roper «kom og lek her»
- Tid til å la leken flyte
- Opplevelser som gir næring til lek
- Fortellinger, musikk, visuelle inspirasjoner i hverdagsliv og fest
- Regelleker som Rødt lys, ta den ring osv.
- Fokus på voksenrollen, personalets ulike roller i leken.

Læring i Sakshaug barnehage:

- Lek og læring henger sammen. Formell læring – når personalet planlegger tema og gjennomfører planlagte aktiviteter, uformell læring skjer hele tiden i hverdagsaktiviteter som for eksempel lek, påkledning og måltid.
- Engasjert personal som er lydhøre for barns nysgjerrighet og kreativitet.
- Fokus på rommet som den 3. pedagogen, tilby et miljø som innbyr til forskning, undring og kreativitet.
- Utvide barns erfaringer – progresjon.
- Læring gjennom samhandling med andre og omgivelsene.
- Tilgjengelighet til bøker med ulike tema
- Deltar i bibliotekets bokpakke-prosjekt
- Organisering som legger vekt på nok tid til lærende prosesser
- Personal med interesse for og kunnskap om hvordan barn lærer

«Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man» (Loriz Malaguzzi)

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for felleskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap» (Rammeplanen 2017).

Vennskap og felleskap i Sakshaug barnehage:

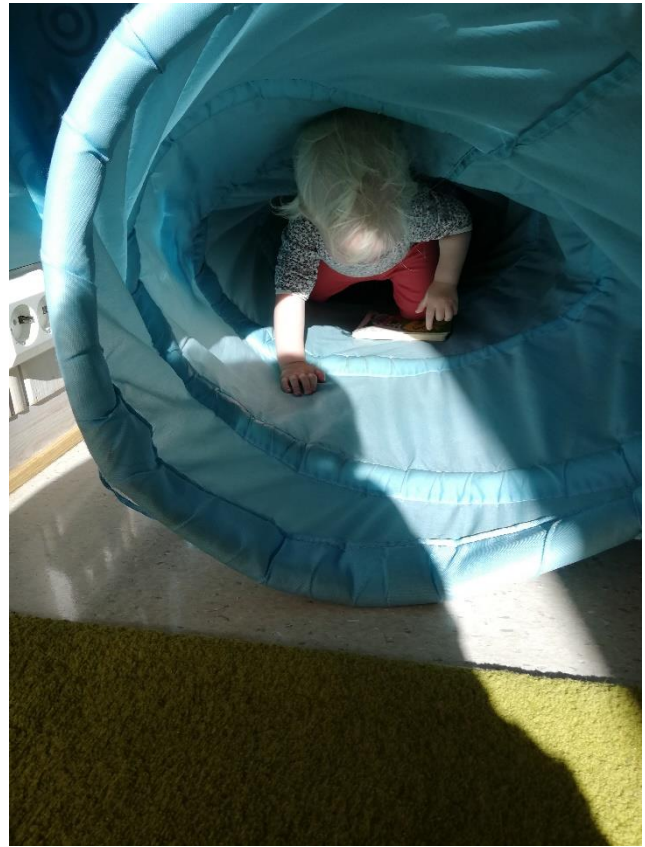
- Vi jobber for at alle skal ha lyst og glede seg til å komme på barnehagen neste dag.
- Alle skal bli tatt på alvor og føle at de betyr noe.
- Nestekjærlighet, respekt, tilgivelse, likeverd og tilhørighet er viktig for at vi skal utvikle vennskap og felleskap i barnehagen.
- Fokus på rommet som den 3. pedagogen – Hvordan vi organiserer leker og aktiviteter har betydning for utvikling av felleskap og vennskap.
- Forebygge og stoppe mobbing, diskriminering, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Inderøy kommune

– best i lag

- Fokus på voksenrollen, vi er rollemodeller.
- Barna lærer å sette grenser for seg selv og respektere andres grenser og løse konflikter.

Barns medvirkning:

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov».

«Barna skal ikke overlates til ett ansvar de ikke er rustet til å ta» (Rammeplanen 2017).

Medvirkning i Sakshaug barnehage:

- Personal som er tilstedeværende, lytter og tar barn på alvor.
- Respekt for ulikheter.
- hjelpe barna til å mestre motgang, kjenne på og håndtere egne følelser.
- Alle skal føle at de betyr noe.
- Medvirkning er ikke det samme som å bestemme, men være med å påvirke og ytre ønsker.
- For de minste må vi se etter kroppsspråk og bekrefte barna ut ifra det.
- Barn skal ikke overlates til ett ansvar de ikke er rustet til å ha. Ett eksempel på det kan være at barna ikke alltid selv kan bestemme hva de vil ha på seg i uteleken. Det er personalet som må legge rammene for hva som er greit og ikke greit. Personalet kan bestemme at votter skal

Inderøy kommune

– best i lag

på, men barnet kan velge om de vil ha de røde eller de blå. Da kjenner barnet på at deres meninger blir hørt og at de blir tatt på alvor.

- Vi er en del av ett stort mangfold. Vår oppgave er å fremme demokrati og være i ett inkluderende fellesskap der alle får ytret seg, bli hørt og delta.
- Observasjon som utgangspunkt for medvirkning

Tilvenning og tilknytning:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. I barnehagen er vi opptatt av at barnet gjennom positive samspilles erfaringer med personalet opplever trygg tilknytning. Denne tilliten fører til at barnet opplever en grunnleggende trygghet, som igjen fører til at de etter hvert blir selvstendige og interessert i å lære.

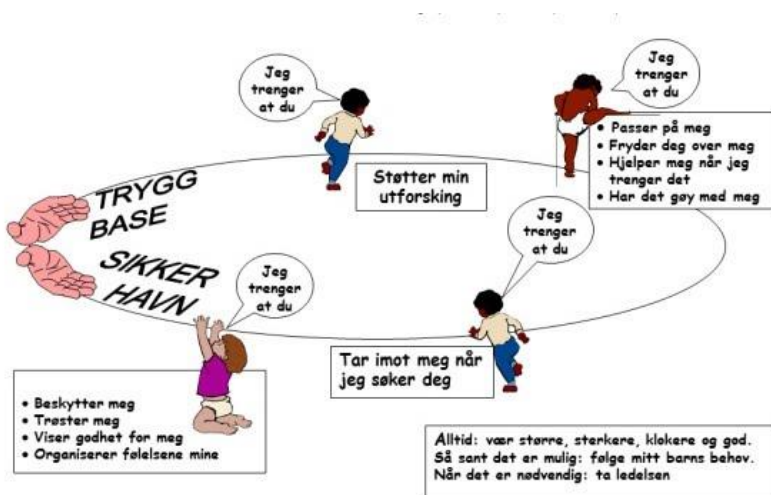
Noen barn trenger kort tid, andre barn trenger lengre tid i sitt første møte med barnehagen. Personalet vil i tett samarbeid med foreldrene gjøre avtaler fra dag til dag. Alle vil få tilbud om førstegangssamtale, raskt etter oppstart. Der skal vi gi gjensidig informasjon, avklare forventninger og bli bedre kjent med hverandre.

Barna skal bli trygge i forhold til personalet og barn på avdelingen (rom, utstyr, utelekeplassen, dagsrytmen og rutinene).

Foreldrene skal bli godt kjent med personalet og barnehagen og oppleve det som ett trygt sted å være for deres barn. Trygge foreldre gir trygge barn 😊.

Etter hvert som barnet har etablert en god kontakt med kontaktpersonen kan foreldrene gradvis trekke seg bort. Dette gjøres i nært samarbeid med foreldrene og avtales fra dag til dag.

I vår barnehage jobber vi etter prinsippene i trygghets sirkelen: (Cooper, Hoffmann, Marvin & Powell, 1999).

Trygghets sirkelen beskriver to aspekter av den voksnes omsorgsevne:

1. Å være en trygg base for barnets utforskning.
2. Å utgjøre en sikker havn som barnet kan vende tilbake til dersom det opplever trussel eller fare.

I begynnelsen ser vi at nærheten og tilgjengeligheten vi voksne kan gi barna er avgjørende for deres trivsel og velvære i barnehagen. Å skape en god relasjon mellom barnet og den voksne er den viktigste oppgaven vi har i barnehagen.

Foreldresamarbeid/ foreldrenes medvirkning:

Vi ønsker at barnehagen vår skal være en god barnehage for barna og deres foreldre. Vi ønsker å møte foreldrene med respekt, tillit og åpenhet. Vi har som mål at foreldre skal være så trygge at det er lett å ta kontakt med barnehagen hvis de lurer på noe, ønsker noe forandret eller har noe på hjertet.

Vi ønsker et godt samarbeid gjennom:

- Daglig kontakt ved levering og henting
- 2 foreldremøter pr. år. (høst og vår)
- 2 foreldresamtaler pr. år eller mer ved behov.
- Skriftlige nyhetsbrev og annen informasjon.
- «den lille samtalen»- når barnehagepersonalet ønsker tilbakemelding eller vil høre foreldrenes synspunkt har vi lav terskel for å be om en samtale, utover foreldresamtalen.

Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole:

Vi har ett tett samarbeid med skolen når det gjelder overgangen fra barnehage til skole. Hver høst og hver vår møtes vi for å lage detaljerte halvårsplaner med datoer for skolebesøk, felles førskoletreff, foreldremøter og andre aktiviteter som har med førskolegruppa å gjøre. Denne planen er utarbeidet sammen med Sakshaug skole og de andre barnehagene i skolekretsen. I barnehagen har vi førskolegruppe en gang i uka, og den består av skolestarterne fra Stranda og Berget.

Livsmestring:

Et av satsningsområdene i Inderøy kommune.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Vi legger derfor stor vekt på å tilrettelegge for at barna kan skape gode relasjoner som utgangspunkt for etablering av vennskap i barnehagen. Å ha venner er viktig for trivsel i barnehagen! Vennskap bidrar til en følelse av deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning. Opplevelser sammen med andre barn kan være veien inn i nye vennskap. Små barn knytter vennskap, det er derfor viktig at vi i barnehagen legger opp til lek, læring og omsorg, fordi dette er arenaer hvor vennskapsbånd knyttes. Felles opplevelser både i smågrupper og i hele barnegruppe er med å skape gode relasjoner mellom barna, opprettholde vennskap og skape nye vennskap. De ansatte skal være opptatt av gode relasjoner som preges av anerkjennelse, respekt, omsorg og likeverd. I år fordyper vi oss i utviklingsarbeid med fokus på den voksnes rolle i lek.

Vi er opptatt av barnets stemme og vi har tatt i bruk barnesamtalen som et verktøy for å ivareta barnets medvirkning. Det vil først og fremst være førskolebarna som gjennomfører barnesamtaler.

Inderøy kommune

– best i lag

Foreldre vil få informasjon om barnesamtalen på forhånd og må godkjenne at det gjennomføres på sitt barn. Eksempel på spørsmål i barnesamtalen er:

- Hva liker du å gjøre i barnehagen?
- Hører de voksne på deg når du snakker?
- Er det noen du skulle ønske du kunne leke mer med?

Digital praksis:

Et av satsningsområdene i Inderøy kommune.

Digitalt verktøy skal inngå som en naturlig del av det pedagogiske miljøet. Barnas nysgjerrighet kan danne grunnlaget for videre lek, informasjonssøk og produksjon. Dette vil i hovedsak være bruk av kamera og nettbrett. Vårt mål er at vi etter hvert skal ha en bevisst bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, både i hverdagsaktiviteter og prosjektarbeid. Vi holder oss oppdatert på anbefalinger fra blant annet utdanningsdirektoratet rundt barn og digitale verktøy.

Personalet skal være gode rollemodeller, og utøve digital dømmekraft, og har et bevisst forhold til opphavsrett, og ikke minst ivaretar barnas personvern.

Utviklingsarbeid:

Alle barn har rett på ett godt barnehagetilbud og for å utvikle kvaliteten og realisere kravene i rammeplanen, kreves det målrettet arbeid med kompetansearbeid. Utdanningsdirektoratet tildeler hvert år midler til de regionale kompetansenettverkene (REKOM) som skal arbeide med å utvikle kompetansen i barnehagene. Sakshaug barnehage er tilknyttet Innherredsnettverket som samarbeider med Dronning Mauds Minne, høyskolen. Det betyr at alle ansatte får delta på kompetanseutvikling og de pedagogiske lederne får veiledning i å drive utviklingsarbeid på sin avdeling. Vi har siden våren 2022 jobbet med fokuset på voksenrollen i uteleken og det vil vi fortsette med også dette barnehageåret. Det er noe ulikt hvordan hver avdeling vinkler fokuset og tematikken, dette blir nærmere beskrevet i nyhetsbrev. Vår veileder fra DMMH heter Marianne Schram, høgskolelektor i pedagogikk.

Bærekraftig utvikling:

I Sakshaug barnehage har vi fokus på miljø og bærekraftighet gjennom å ta barna med på aktiviteter som gir dem forståelse av hvor maten kommer fra og hvordan den blir tilberedt. De er med på hele prosessen fra «jord til bord». Vi er opptatt av at barna får naturopplevelser gjennom å oppsøke ulike elementer i naturen (skog, jord, luft og vann). Barna skal føle tilhørighet til naturen og bli kjent med naturens mangfold. Dette gjør vi gjennom å bruke nærområdet vårt hvor vi er så heldige å ha alle disse elementene tilgjengelige. Vi er opptatt av at barna skal gjøre seg gode erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Vi bidrar til at barna skal føle tilhørighet til naturen gjennom aktiv bruk av den.

Vi har fokus på søppelsortering og gjenbruk av materialer. Skapende prosesser med gjenbruksmaterialer er spennende og utvikler kreativiteten.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon:

I rammeplanen står det at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes.

Planlegging er viktig for å synliggjøre våre tanker og hvordan vi tenker langsiktig og systematisk. Progresjon for enkeltbarnet og barnegruppen skal være en del av planleggingen.

Barnehagen utarbeider en årsplan. Vi lager også nyhetsbrev som er ment som en kortere informasjon i forhold til hva vi har gjort og tanker vi har framover. Nyhetsbrevet kommer ut ca. 4 – 5 ganger i året og skrives av pedagogisk leder på avdelingen.

Vurdering av det pedagogiske arbeidet skal gjøres jevnlig for å sikre at tilbudet barna får er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurdering skjer kontinuerlig i personalmøter, ped. ledermøter, foreldremøter, medarbeidersamtaler, avdelingsmøter, møter i samarbeidsutvalget (SU), brukerundersøkelser og i det daglige.

Dokumentasjon av arbeidet skal synliggjøre det vi er opptatt av, hva vi lærer og gjør i barnehagen. Dokumentasjonen skal si noe om hvordan vi oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. Årsplanene og nyhetsbrevene er eksempel på dokumentasjon. Vi dokumenterer også mye ved hjelp av bilder.

Fagområdene/progresjonsplan

Fagområdene/progresjon:

Her får du barnehagens tanker om hvordan de ulike fagområdene blir presentert for barna ut ifra alder. Hva vi som personal i Sakshaug barnehage legger til rette for, hvilke aktiviteter og hvordan vi gjør det er forsøkt beskrevet her. Dette vil være med å synliggjøre progresjonen fra de aller yngste og til de eldste i barnehagen. Verdiene som ligger bakenfor, er beskrevet i rammeplanen for barnehager og er vårt styringsdokument. Disse verdiene er en del av arbeidet med fagområdene. I dette skjemaet vil metodene fremheves. Barnehagepersonalet er kontinuerlig i prosess rundt valg av metoder som fremmer de verdiene vi er forpliktet til å fremme. Dette foregår via utviklingsarbeid, refleksjoner og tilbakemeldinger.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>De yngste barna i barnehagen møter personal som i nært samarbeid med foreldrene lærer seg å forstå barnets unike måte å utrykke seg på. Barn vil kommunisere med voksne og gjør det ulikt. Faste grupper, fast tilknytningsperson, tid med barnet og oppmerksomme barnehageansatte som stadig drøfter sine tolkninger av barnets intensjon sikrer at barnets behov og unike væremåte blir sett og forstått. Fra første stund bruker personalet både ord og bilder sammen med et bevisst kroppsspråk i sin kommunikasjon med barnet. Bilde og pekebøker, sang, rim og regler brukes hver dag.</p>	<p>Barna møter personal som leker med språket med rim, regler og sanger. Vi snakker sammen om fortid, nåtid og framtid. Vi lytter til hverandre. Vi leser bøker sammen.</p>	<p>Skolestartere Barna møter personal som leser bøker for dem. Barna introduseres for fortsettelsesbøker og bøker uten bilder. Vi forteller hverandre historier og hendelser. Barna får hjelp til å finne egne strategier for å løse konflikter og sette grenser for seg selv. Barna øver på å ta imot og utføre ulike typer beskjeder.</p> <p>Får tilbud om å låne med seg lese bag fra biblioteket.</p>

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- Opplever å vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer
- Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Vi er ute i all slags vær. Barnet får erfaringer som stimulerer vestibulær sansen (bevegelsessansen) og møter ulike underlag; ute/inne, høyt/lavt, inni/utenfor. Vi inspirerer til bevegelse gjennom sang, spill, og musikk.</p> <p>Barnet krabber, reiser seg, går og løper opp og ned små og store bakker. Barnet faller/reiser seg, klatrer og balanserer. Bevisst personal som motiverer til å la barnet prøve selv.</p> <p>Barnet øver på å spise og drikke selv, drikke av vanlig kopp og spise med skje og gaffel. Det får øving i å plukke matbiter med pinsettgrep.</p> <p>Barnet blir kjent med å være sulten/mett, tørst/utørst, trøtt/uthvilt.</p> <p>Vi har gode rutiner for håndhygiene, bleieskift og toalettbesøk.</p> <p>Personalet anerkjenner og setter ord på barnets ulike følelser. Barnet får utforske egne og andres grenser med nærværende, veiledende, varme og tydelige voksne.</p>	<p>Vi legger til rette for å bruke kroppen mer aktivt både inne og ute slik at barnet kan oppleve følelsen og gleden ved mestring.</p> <p>Vi går turer i skogen og nærmiljøet.</p> <p>Vi har uteleker og lekeapparater som stimulerer balansen og utfordrer grovmotorikken generelt.</p> <p>Barna får tilbud om et godt tilbud av finmotoriske aktiviteter som klippe, lime, perle, modellere, LEGO, bake, kutte grønnsaker/frukt, smøre mat.</p> <p>Vi fokuserer på god håndhygiene i forbindelse med måltider og dobesøk. Barnet får øve på å kle seg selv og henge opp, og rydde på plass klærne sine.</p>	<p>Barna utfordres på lengre turer som krever større utholdenhet og som gir større motoriske utfordringer.</p> <p>Barnet får i større grad ta ansvar for påkledning, oppfordres til å finne fram klær selv, og kle på det de trenger etter værforholdene.</p> <p>Barnet får mer ansvar, får oppgaver og hjelper til med praktiske gjøremål. Barnet oppmuntres til å klare seg selv under dobesøk, inkludert å tørke seg selv.</p> <p>Vi har samlingsstunder med fokus på «meg selv» og «min kropp».</p> <p>Barna rydder etter seg selv når måltidet er over, og hjelper av og til med å sette inn i oppvaskmaskinen.</p> <p>Vi har matgrupper, hvor barnet er med å tilberede mat og dekke bord. Voksne oppfordrer barnet til å smake på ulik mat.</p> <p>Barna smører mat selv.</p> <p>Barnet får erfaringer med naturen og blir kjent med nærmiljøet gjennom faste turdager.</p> <p>Barna lærer om kroppen, og at den er privat.</p> <p>Barnet får anledning, og oppfordres til å kjenne etter kroppens behov. Hvile og ro hvis behov. Vannflasker er alltid tilgjengelig for barna.</p>

Kunst, kultur og kreativitet

- Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Barna møter personal som legger til rette for at barnet får oppleve ulike materialer gjennom sansene sine.</p> <p>Barnet får tilgang til gjenbruksmaterialer, naturmaterialer, maling og fargeblyanter for utforskning og skapende aktivitet.</p> <p>Barnet møter sang, musikk og dans i planlagte og spontane samlinger i barnehagen.</p> <p>Det får mulighet for estetisk opplevelse gjennom sansene; se, ta, smake og lukte på, lytte til, bevege seg til. Barnet får delta på fellesarrangementer i barnehagen når barnet er klar for det, og har fått dekt grunnleggende behov som trygghet, hvile og mat.</p> <p>Vi lar barna få kunstopplevelse gjennom å ta imot tilbud som er tilgjengelig lokalt, og som vi har mulighet til å delta på.</p> <p>Vi får invitasjoner og blir underholdt av storbarns avdelingene ut fra ulike tema og fokus de har.</p>	<p>Personalet legger til rette for at barnet blir kjent med farger.</p> <p>Vi har prosjektarbeider tilpasset barnets modenhet og alder.</p> <p>Barna har tilgang til våre verksteder og får muligheten til å utforske sin kreativitet gjennom ulike materialer.</p>	<p>Barna møter personal som legger til rette for at barnet får videreutvikle og fordype seg i ulike teknikker og uttrykksformer.</p> <p>Barnet får eksperimentere og finne sine egne uttrykk.</p> <p>Vi har prosjektarbeider tilpasset barnets modenhet og alder.</p>

Natur, miljø og teknologi

- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Får kunnskap om dyr og dyreliv
- Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- Får kjennskap til menneskets livssyklus.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Vi er ute i all slags vær, hele året og får erfaringer med vann, snø is, sand, vind, regn og sol.</p> <p>Når barna er klare for det oppsøker vi f.eks Kjærlighetsstien og Røsethavna for å få andre naturopplevelser og erfaringer enn i barnehagen.</p> <p>Opplevelse gjennom sansene, respekt og undring for alt liv i naturen er sentralt.</p> <p>Personalet er rollemodeller når det gjelder bærekraft og viser bevissthet bl.a. når det gjelder håndtering av søppel.</p> <p>Nærværende og bevisst personal viser bærekraft og respekt for natur og liv gjennom ord og handling.</p> <p>Barna får erfaring med konstruksjonslek med bl.a. klosser og sand.</p> <p>Personalet er rollemodeller og nærværende på barnas premisser.</p>	<p>Vi sorterer avfall, og går til miljøstasjonen med avfallet</p> <p>Barnet får oppleve ulike naturfenomener, som dyrespor, insekter, vekster og dyreliv m.m.</p> <p>Vi lager ulik kunst av naturmateriale.</p> <p>Vi sår urter og solsikker, og følger veksten til plantene.</p> <p>Konstruksjonsleker er tilgjengelig.</p>	<p>Personalet tar utgangspunkt i barnets nysgjerrighet når de tilrettelegger aktiviteter. Barnet får eksperimentere med fysikkforsøk.</p> <p>Vi gir barnet kjennskap til foto, printer, prosjektor, pc og ipad.</p> <p>Vi sorterer avfall.</p> <p>Vi reparerer ødelagte leker.</p> <p>Barna får oppleve naturen med fokus på alle årstider.</p> <p>Barna får være med på matlaging fra «jord til bord».</p>

Antall, rom og form

- Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse.
- Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse.
- Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter.
- Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Barna møter personal som legger til rette for lek med putte/stablebokser, puslespill og byggeklosser.</p> <p>Personalet legger til rette for utforskning; stable høyt, legge bortover. Vi rekketeller sammen med barnet 1,2,3.</p> <p>Barna får erfaringer med mengde, størrelse og romfølelse: mye/lite, fullt/tomt, stor/liten, over/under, inni/utenfor, tung/lett.</p> <p>Barna får erfaringer med tyngdekraft gjennom ulike aktiviteter, trille ball i rør, slippe ned gjenstander, tømme vann.</p>	<p>Barna møter personal som har fokus på preposisjoner i hverdagssituasjoner. Vi øver på å telle tallene fra 1-20. Vi bruker samlingsstund til å snakke om ulikheter, størrelse og antall.</p> <p>Vi gjør konstruksjonsleker, som LEGO og spill og klosser tilgjengelig.</p> <p>Barna blir kjent med tid, eks vente på tur, snakke om hva vi har gjort, og hva vi skal, og introdusere ukedagene.</p> <p>Vi teller tallerkener, bestikk og kopper når vi dekker tralla til lunsj.</p> <p>Barna lager hinderløyper både ute og inne.</p> <p>Barna møter ulike symboler, tall og geometriske former i spill og i miljøet rundt seg.</p>	<p>Barna møter personal som gir barna erfaringer med ulike mål som høyde, lengde, vekt, volum og temperatur.</p>

Etikk, religion og filosofi

- Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Barna møter personal som har en anerkjennende væremåte, som er varme og tydelige. Det er ok å være, tenke og like forskjellig.</p> <p>Vi opplever glede, forventning, frustrasjon, motstand og mestring gjennom lek og samvær.</p> <p>Barnet oppdager sin egen og andres vilje og utvikler sin egen vilje i møte med andre. Barnet får hjelp med selvregulering. Vi bekrefter og setter ord på følelser.</p> <p>Barnet får erfaringer med forskjellige kulturer gjennom språklig og kulturelt mangfold i barnehagen.</p> <p>Barnet får hjelp til å utvikle empati.</p> <p>Bevisst personal, gode rollemodeller.</p> <p>Barna får hjelp til å sette ord på følelser.</p>	<p>Barna møter personal som er bevisst sin betydning som forbilde og som opptre slik at barnet får støtte i egen identitet og respekt for hverandre. Vi snakker om egne og andres følelser og oppfordrer barnet til å gjøre det samme. Vi jobber med konflikthåndtering og vi formidler til barna hva som er rett og galt i ulike situasjoner. Barnet blir tatt på alvor når de stiller filosofiske spørsmål og vi lytter til barnets funderinger med et åpent sinn. Vi gir rom for å gjøre egne erfaringer og ta ansvar for egne handlinger uten bedømmelse fra de voksne. Vi er alle ulike og vi viser aksept for det gjennom ord og handling.</p> <p>Barna får kjennskap til ulike tradisjoner og høytider som er representert i barnehagen. Vi markerer høytider som jul, samefolkets dag, påske og 17.mai.</p>	<p>Barna møter personal som jobber med gruppedynamikk og veileder barnet i å kunne sette seg inn i andres perspektiv, slik at de selv kan ta gode valg og skape gode relasjoner til andre. Barna viser toleranse og interesse for hverandres kulturelle bakgrunn, og får kjennskap til tradisjoner knyttet til ulike høytider.</p> <p>Vi samtaler om likeverd og rettferdighet, og vi aksepterer at vi er forskjellige. Barn og voksne undrer seg og filosoferer sammen om ulike fenomener.</p> <p>Gjennom markeringer av ulike religiøse og kulturelle høytider får barnet kjennskap til andre religioner, som er representert i barnehagen.</p>

Nærmiljø og samfunn

- Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.
- Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.
- Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familie former.
- Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur.
- Får kjennskap til nasjonale minoriteter.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
<p>Barna møter personal som er nærværende når de utforsker uteområdet i barnehagen. Vi går turer sammen og gjør oss kjent i nærområdet vårt som for eksempel Kjærlighetsstien, skolen, gartneriet osv.</p> <p>Ulike familieformer, levesett og tradisjoner blir møtt med respekt uansett etnisitet og religion.</p> <p>Alle familier skal føle seg sett og hørt.</p>	<p>Barna møter personal som viser dem at de er verdifulle og viktige for fellesskapet. Vi deltar i lokalsamfunnet. Vi jobber med gruppetilhørighet og godt sosialt samspill gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. Vi tar egne valg.</p> <p>Få kjennskap til samisk kultur.</p> <p>Få kjennskap til andre minoriteter.</p>	<p>Barna møter personal som er opptatt av at vi alle er en del av et felleskap. Vi tar egne valg og øver på å forstå og godta konsekvensene av et valg. Vi jobber med å få kunnskap om planter og vekster i vårt eget nærmiljø. Vi snakker om hva det betyr å bestemme i barnehagen, på skolen, hjemme og på stortinget. Vi jobber med å ferdes trygt i trafikken ved å bruke hørsel og syn.</p> <p>Begynnende kjennskap til menneskerettighetene og barnekonvensjonen.</p>

KALENDER BARNEHAGEÅRET 2022/2023

Oversikt over viktige datoer, aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.

August	Planleggingsdag 8. august Oppstart nytt barnehageår 9. august Tilvenning Brannøvelser – avdelingsvis Oppstartsamtaler
September	Tilvenning Planleggingsdag 19. september Foreldremøte 21. september Vennskapsuke uke 36 Brannvernuke uke 38
Oktober	Potetuke uke 42 Foreldresamtaler Årsplan ferdigstilles
November	Foreldresamtaler Vernerunde Barnesamtaler med 5- åringene
Desember	Planleggingsdag 30. november Juleforberedelser
Januar	Brannøvelser – avdelingsvis
februar	Karneval Ski/akedag (hvis vi har snø ☺) Markere Samefolkets dag 6. februar – jobbe med samisk kultur uke 5
Mars	Foreldresamtaler Påskeforberedelser Planleggingsdag 17. mars Markere barnehagedagen 14. mars
April	Foreldresamtaler Opptak Overgang til ny avdeling – bli kjent på avdelingen
Mai	Planleggingsdag 19. mai. 17. mai forberedelser. Overgang til ny avdeling- bli kjent på avdelingen. Uke 19 – info til foreldre om overgang til ny avdeling. Vernerunde. Avdelingsvis evaluering av mål i årsplanen. Barnesamtale med 6- åringene. 6- åringen – bli godt kjent på skolen.
Juni	Overgang til ny avdeling – bli kjent. Museumsuke for skolestarterne. Avslutning for skolestartere. Foreldremøte for nye foreldre. Besøk av nye barn som starter i august. Velkomstbrev til nye barn/foreldre sendes ut. Overgangs – samtaler ny avdeling. 6- åringen – bli godt kjent på skolen.
Juli	Tilretteleggingsdag 7. juli Avvikling av 4 uker ferie, uke 28, 29, 30 og 31 (10. juli t.o.m 4. august).

GODKJENNING AV ÅRSPLAN 2022/2023

Årsplan i Sakshaug barnehage er godkjent i samarbeidsutvalget.

Dato: 9.11.2022

Anders Hennings

Strickholme Bjørnholme

Susann Skjelstad Busch

Anne Brit Jørgensen

.....